

РОЗДІЛ 2

ЯСНО ЯК СОНЦЕ

Чоловіки ніколи нічого не можуть знайти...

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Вечірка вже була в розпалі, коли приїхали Джон і Сью. Коли вони зайшли, Сью подивилася прямо Джону в обличчя і, не ворухачи губами, сказала: «Подивіться на цю пару біля вікна». Джон повернувся, щоб подивитися. «Та не зараз! — зашипіла вона. — Не так помітно!» Сью не могла зрозуміти, чому Джон так необачно повернув голову, а Джон не міг повірити, що Сью може бачити інших людей в кімнаті, не повертаючи голови.

У цьому розділі ми розглянемо відмінності в чуттєвому сприйнятті між чоловіками та жінками і наслідки, які вони мають для наших стосунків.

Жінки як антирадар

Жінки відразу бачать, коли інша жінка засмучена або ображена, тоді як чоловіки зазвичай повинні побачити фізичні свідчення — сльози, істерику — або отримати ляпас по обличчю, щоб до них дійшло, що щось не так. Бо, як і більшість жінок-ссавців, жінки володіють набагато тонше налаштованими сенсорними навичками, ніж чоловіки. Як матерям та захисницям родинного вогнища їм було не обійтися без здатності відчувати тонкі зміни настрою та ставлення в інших. Те, що зазвичай називають жіночою інтуїцією, переважно є добре розвиненою здатністю жінок помічати дрібні деталі та зміни у зовнішньому вигляді або поведінці інших людей. Це те, що упродовж всієї історії дивувало чоловіків, які заводили інтрижку на стороні та неминуче бували викриті.

Один із наших друзів розповідав, що він не міг повірити, наскільки гострим ставав зір у його дружини, коли

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Йому було що приховувати, але коли справа доходила до паркування автівки задом у гараж, здавалось, що вся гострота її зору кудись зникала. Однак оцінка відстані між крилом автомобіля і стінкою гаража під час руху є навиком просторового сприйняття, за яке відповідає права півкуля у чоловіків, і який не надто розвинутий у більшості жінок. Ми обговоримо це пізніше у розділі 5.

«Моя дружина може побачити світлу волосину на моєму пальті з шести метрів, але коли вона паркується в гаражі, то в'їжджає у його двері».

Щоб гарантувати виживання своєї сім'ї, захисниця домашнього вогнища повинна бути в змозі вловлювати невеликі зміни в поведінці своїх нащадків, які могли б сигналізувати біль, голод, травми, агресію або депресію. Чоловіки, будучи здобувачами їжі, ніколи не залишались у печері досить довго, щоб навчитися читати невербальні сигнали або опанувати способи міжособистісного спілкування. Нейропсихолог професор Рубен Гур із Пенсильванського університету використав результати сканувань мозку, щоб довести, що коли мозок чоловіка перебуває в стані спокою, принаймні 70% його електричної активності припиняється. Сканування жіночого мозку виявило 90% активності в тому самому стані, що підтверджує, що жінки постійно отримують інформацію зі свого навколишнього середовища та аналізують її. Жінка знає друзів, надії, мрії, романи, таємні страхи своїх дітей, знає, про що вони думають, як вони себе почувають, і, зазвичай, яку капость вони задумали. Чоловіки смутно усвідомлюють, що в будинку також мешкають якісь малорослі люди.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Очі все бачать

Око – це продовження мозку, що знаходиться поза черепом. Сітківка в задній частині очного яблука містить близько 130 мільйонів паличкоподібних клітин, які називаються фоторецепторами та сприймають чорно-білі зображення, і 7 мільйонів конусоподібних клітин, які сприймають кольорові зображення. Ці «кольорові» клітини забезпечує Х-хромосома. Жінки мають дві Х-хромосоми, що дає їм більшу різноманітність колбочок, ніж у чоловіків, і ця різниця помітна в тому, як жінки описують кольори. Чоловік використовуватиме основні назви кольорів, як-от: червоний, синій і зелений, але жінка буде говорити про колір слонової кістки, морської хвилі, бузковий і яблучно-зелений.

В очах людей добре помітні білки, чого не скажеш про інших приматів. Вони дозволяють відстежувати рухи очей та напрямок погляду, які є життєво важливими для безпосереднього спілкування людей. В жіночих очах білки більш виразні, ніж у чоловічих, тому що особисте спілкування на близькій відстані є невід'ємною частиною встановлення зв'язків серед жінок, а більше видимого білка дозволяє надсилати очима та отримувати ширший діапазон сигналів у напрямку, в якому рухаються очі.

Цей тип очної комунікації не є критичним для більшості інших видів тварин, тому в них майже або й зовсім не видно білків і вони покладаються на мову тіла як на основну форму спілкування.

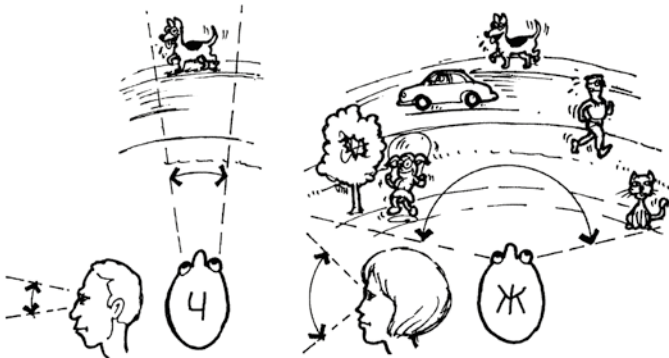
Очі на потилиці?

Ну, не зовсім, але майже. У сітківці жінок не тільки більше колбочок, але вони також мають більш широкий периферійний зір, ніж чоловіки. Мозок жінки як захисниця

родинного гнізда запрограмований таким чином, щоб вона чітко бачила принаймні на 45 градусів з кожного боку голови, над своїм носом та під ним. Периферійний зір у багатьох жінок охоплює кут майже до 180 градусів. Очі чоловіка більші, ніж у жінки, і його мозок налаштовує їх на щось на зразок тунельного бачення на довгі відстані, що означає, що він може чітко і точно бачити прямо перед собою і на великих відстанях, майже як у бінокль.

**Жінки мають більш широкий периферійний зір,
а чоловіки — тунельний.**

Як мисливцю чоловікові потрібне таке бачення, яке дозволило б йому зосередити погляд на цілі та переслідувати її на відстані. Чоловік еволюціонував із майже обмеженим баченням, щоб не відволікатись від цілі, тоді як жінка потребувала очей, щоб давали їй широкий кут зору, щоб вона могла відстежувати хижаків, що підкрадаються до її гнізда. Ось чому сучасні чоловіки можуть без зусиль знайти дорогу до дальнього пабу, але ніколи не можуть знайти щось у холодильниках, шафах і шухлядах.

Поле зору чоловічих і жіночих очей

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

У Великій Британії в 1997 році на дорогах загинуло або отримало травми 4132 дітей, з яких 2640 — хлопчики і 1492 — дівчата. В Австралії смертність і травматизм серед пішоходів-хлопців у два рази більша, ніж серед дівчат. Хлопчики більше, ніж дівчата, ризикують, переходячи дорогу, і в поєднанні з гіршим периферійним зором це збільшує частоту нещасних випадків серед них.

Ви можете збільшити своє поле периферійного зору за допомогою практики, як це роблять пілоти винищувачів. Так, дуга периферійного зору чоловіка може збільшуватися за небезпечних для життя обставин. В 1999 році під час заколоту у в'язниці міста Перт, що в Австралії, ув'язнені взяли в заручники кількох тюремних службовців. Вони оголосили, що якщо їхні вимоги не будуть виконані, вони вб'ють цих службовців. Працівник в'язниці Ленс Бремен повідомляв, що до того часу в нього був «типовий чоловічий тунельний зір». Після пережитого інциденту його периферійний зір розширився майже до 180 градусів. Через отриману під час тієї події психологічну травму і страх смерті його мозок розширив поле зору очей, щоб мати змогу відстежувати будь-кого, хто намагатиметься підкрастися до нього.

Чому жіночі очі бачать так багато

Щосекунди на нашу сітківку потрапляють мільярди фотонів світла, що дорівнюють 100 мегабайтам комп'ютерних даних. Мозок не може обробити таку величезну кількість інформації, тому він виділяє з неї тільки ту, яка необхідна для виживання. Наприклад, щойно ваш мозок проаналізує всі кольори неба, він обере тільки той, який йому потрібно бачити — блакитний. Наш мозок звужує наше бачення, щоб ми могли зосередитися на конкретній

справі. Якщо ми шукаємо голку в килимі, то маємо більш зосереджене, вузьке поле зору. Чоловічий мозок, будучи запрограмованим на полювання, бачить набагато вужче поле. Мозок жінок розшифровує інформацію з ширшого периферійного діапазону, тому що в минулому жінки були захисницями домашнього вогнища.

Таємнича історія про зникле масло

Майже кожна у світі жінка мала подібну розмову із чоловіком, який стоїть перед відчиненим холодильником.

Девід: «Де масло?»

Джен: «В холодильнику».

Девід: «Я дивлюся в холодильник, але не бачу там ніякого масла».

Джен: «Воно там. Я поклала його туди десять хвилин тому!»

Девід: «Ні! Ти, мабуть, поклала його в інше місце. У цьому холодильнику точно немає ніякого масла!»

Після цих слів Джен заходить у кухню і, як за помахом чарівної палички, дістає з холодильника пачку масла. Недосвідчені чоловіки іноді думають, що це якийсь розіграш, і звинувачують жінок у тому, що вони завжди ховають від них речі в шухлядах та шафах. Шкарпетки, взуття, нижня білизна, джем, масло, ключі від автомобіля, гаманці — вони всі там є, просто чоловіки не можуть їх бачити. Жінка ж, завдяки ширшому полю свого периферійного зору, може бачити більшу частину вмісту холодильника або шафи, навіть не крутячи головою. Гормон естроген дозволяє їй ідентифікувати відповідні предмети в шухляді, шафі або в кімнаті, а пізніше пригадувати розташування об'єктів у складній безсистемній картині — наприклад, де в холодильнику стоїть масло або джем. Нові дослідження також

свідчать про те, що чоловічий мозок шукає в холодильнику слово М-А-С-Л-О. Якщо пачка лежить до нього іншим боком, він буквально її не бачить. Ось чому чоловіки крутять головою. Чоловіки крутять головою зі сторони в сторону та вгору-вниз, коли шукають «відсутні» предмети.

Ці відмінності в баченні мають важливі наслідки упродовж нашого життя. Наприклад, за даними статистики страхування автомобілів, автівки водіїв-жінок рідше страждають від бокових ударів на перехресті, ніж автомобілі водіїв-чоловіків. Кращий периферійний зір жінок дає їм змогу побачити рух транспорту збоку. Жінки, швидше, можуть стукнути передню або задню частину автомобіля, намагаючись виконати паралельну парковку задом, оскільки у них гірше розвинутий навик просторового сприйняття.

Жінка почувається менш напруженою, коли вона розуміє, що чоловікові проблематично бачити речі на близькій відстані. Коли жінка каже чоловікові: «Воно в шафі!», він почувається менш напружено, коли вірить їй та продовжує шукати.

Чоловіки та витріщання

Ширший периферійний зір — це причина, з якої жінок так рідко можна застукати за витріщанням на чоловіків.

Майже кожного чоловіка хоча б раз звинувачували в тому, що він витріщався на протилежну стать, але мало хто з чоловіків міг поскаржитись на ту ж поведінку в жінок. Дослідники статевих питань усього світу стверджують, що жінки розглядають чоловіче тіло так само, як і чоловіки жіноче, а іноді й частіше. Проте жінок, які мають кращий периферійний зір, рідко вдається спіймати на гарячому.

Бачити — значить вірити

Більшість людей не повірять у щось, доки не побачать докази. Але чи можете ви довіряти своїм очам? Мільйони вірять у НЛО, незважаючи на те, що 92% усіх випадків спостережень НЛО відбувалися у віддалених районах країни в суботу близько одинадцятої години ночі — одразу після закриття пабів. Чомусь прем'єр-міністр або президент ніколи не спостерігали НЛО, і НЛО ніколи не приземлялось на території університетського кампуса, урядової дослідницької лабораторії чи парламенту. І ще НЛО ніколи не приземляється в погану погоду.

Дослідник Едвард Борінг намалював ілюстрацію (зображена ліворуч), щоб показати, що кожний із нас бачить на одній картинці різні речі. Жінки частіше бачать стару жінку з опущеним у комір шуби підборіддям, а чоловіки частіше бачать профіль лівої сторони молодої жінки, яка дивиться вбік.

Зображення стола також показує, що ви не обов'язково бачите те, що є насправді.

Вашому мозку здається, що дальня сторона стола довша, ніж ближня. Жінок здебільшого це дивує, але чоловіки вимагають доказів і хапаються за лінійку, щоб виміряти його.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

На цьому малюнку ваш мозок фокусується на чорному кольорі, тому вам здається, що там зображена група дивних форм. Але якщо ви подивитесь на нього по-іншому та зосередитесь на білих ділянках, з'явиться слово FLY. Жінки бачать слово FLY частіше, ніж чоловіки, оскільки мозок останніх концентрується на геометричних фігурах.

Чому чоловікам краще їхати за кермом уночі

Хоча жінки краще бачать у темряві, ніж чоловіки, особливо на червоному кінці спектра, очі чоловіка дозволяють йому краще бачити на великі відстані у більш вузькому полі зору, наділяючи їх набагато кращим — і тому безпечнішим — нічним зором на великі відстані, ніж у жінок. У поєднанні зі здатністю до просторового орієнтування, за яке відповідає права півкуля, чоловік може виокремлювати та ідентифікувати рух інших транспортних засобів на дорозі спереду і позаду. Більшість жінок демонструють своєрідну нічну сліпоту: нездатність розрізнити, на якому боці дороги знаходиться машина, що наближається. Зате з цією задачею добре справляється чоловічий зір мисливця. Це означає, що якщо ви збираєтесь у довгу поїздку на автомобілі, буде краще, якщо жінка сидітиме за кермом удень, а чоловік — уночі. Жінки можуть бачити більше деталей у темряві, ніж чоловіки, але тільки в коротшому та ширшому полі зору.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

**У довгих поїздках чоловіки повинні кермувати вночі,
а жінки — вдень.**

Чоловіки частіше за жінок страждають через швидку втомлюваність очей, тому що їхні очі налаштовані дивитись на великі відстані і повинні постійно перелаштовуватись, коли вони дивляться на екран комп'ютера або читають газету. Очі жінок краще підходять для активності на близькій відстані, завдяки чому вони можуть довше працювати над дрібними деталями. Крім того, завдяки налаштуванню мозку в жінок добре розвинена дрібна моторика та здатність до скоординованих дій на малій ділянці, а це означає, що пересічна жінка відмінно всиляє нитку в голку та читає з екрана комп'ютера.

Чому жінки мають «шосте чуття»

Століттями жінок спалювали на вогнищі через те, що вони мали «надприродні здібності». Сюди відносилась здатність передбачати наслідки стосунків, виявляти брехунів, розмовляти з тваринами і докопуватися до правди.

У 1978 році ми провели для однієї телевізійної програми експеримент, який демонстрував здатність жінок читати сигнали мови тіла дітей. У пологовому будинку ми підготували добірку з десятисекундних відеокліпів з немовлятами, що плакали, та попросили матерів подивитись їх із вимкненим звуком. Таким чином матері отримували тільки візуальну інформацію.

Більшість матерів швидко змогли виявити цілий ряд емоцій, починаючи від голоду і болю до газиків або втоми. Коли те ж саме випробування пройшли батьки, їхня успішність була жалюгідною — менш як 10% батьків

змогли вгадати більше двох емоцій. І то ми підозрюємо, що вони просто вгадали. Багато батьків триумфально оголошували: «Дитина кличе свою матір». Більшість чоловіків були взагалі нездатні розшифровувати відмінності в дитячих криках. Ми також протестували бабусь і дідусів, щоб побачити, чи впливає вік на результат. Більшість бабусь набрали 50–70% балів, у той час як багато дідусів не змогли навіть визначити свого онука!

Наше дослідження з ідентичними близнюками показало, що більшість дідусів не могли ідентифікувати кожного близнюка окремо, тоді як у більшості жінок-членів сім'ї це завдання викликало менше труднощів. Пересічній жінці потрібно менше 10 хвилин, щоб проаналізувати взаємини між членами п'ятдесяти пар, що знаходяться з нею в одному приміщенні. Коли жінка заходить у кімнату, її чудові сенсорні здібності дають їй можливість швидко виявити пари, між якими є якісь стосунки, і пари, в яких сталася сварка, визначити, хто до кого заграє і яких із присутніх жінок слід вважати друзями, а яких — конкурентками. Коли до кімнати заходить чоловік, наші камери фіксують зовсім іншу історію. Чоловік оглядає кімнату, шукаючи входи та виходи — його запрограмований ще в давні часи мозок оцінює, звідки може з'явитись потенційна небезпека та можливі шляхи евакуації. Далі він шукає знайомі обличчя або можливих ворогів, а потім сканує план приміщення. Його логічний розум буде відзначати речі, які потрібно замінити або відремонтувати, такі як розбиті вікна або перегоріла лампочка. Тим часом, жінки вже просканували всі обличчя в кімнаті і знають, що до чого, хто є хто, і хто що відчуває.

Чому чоловіки не можуть брехати жінкам

У процесі дослідження мови нашого тіла було виявлено, що під час спілкування віч-на-віч на те, як буде сприйняте повідомлення, на 60–80% впливають невербальні сигнали, і тільки на 20–30% — вокальні звуки. Інші 7–10% — це слова. Завдяки краще розвиненим сенсорним здібностям жінка вловлює та аналізує цю інформацію, а здатність її мозку швидко перемикається між півкулями робить її більш досконалою в інтеграції та розшифровці вербальних, візуальних та інших сигналів.

Ось чому більшості чоловіків важко брехати жінці в лице. Але, як відомо багатьом жінкам, брехати в лице чоловікові порівняно легко, оскільки у нього немає необхідної чутливості для виявлення невідповідностей між вербальними та невербальними сигналами жінок. Більшості чоловіків, якщо вони збираються брехати жінці, краще робити це по телефону, листом або з вимкненим світлом чи під ковдрою.

Вона також краще чує...

Жінки чують краще, ніж чоловіки, і чудово вловлюють характерні високі звуки. Мозок жінки запрограмований на те, щоб почути плач дитини вночі, тоді як батько може не звертати на нього уваги і продовжувати спати. Якщо десь далеко кричить кошеня, жінка його почує. При цьому чоловік із його чудовими просторовими навичками і здатністю визначати напрямок може сказати їй, де воно знаходиться.

Звук крапель із крана, що протікає, зводить жінок з розуму, а чоловіки сплять собі спокійно.